

Mia Laiho kok

Kirjallinen kysymys lasten uimaopetuksen järjestämisestä, toteutumisesta, laadusta ja valvonnasta sekä uimaopettajien ja rantavalvojien koulutusvaatimuksista

Eduskunnan puhemiehelle

Lämpimät säät ovat houkuttelleet ihmisiä sankoin joukoin uimaan viime päivinä. Valitettavasti kolme lasta oli hukkua 15.7. Espoossa, kaksi uimarannalla ja yksi maauimalassa. Erityisen huolestuttavaksi asian tekee se, että lapset pelastuivat sivullisten aktiivisuuden ja nopean toiminnan ansiosta. Lasten valvonta uimarannalla ja maauimalassa on valvonnasta vastuussa olevien taholta pettänyt. Kun ihmisiä on paljon samaan aikaan vedessä, hukkuvan havaitseminen voi olla vaikeaa, jos uimataidotonta ei selvästi valvota eikä valvoja ole lähellä uimataidotonta. Aikuisten vastuu lapsensa seurannasta on välttämätöntä eikä uimataidotonta saa päästää liian syviin vesiin myöskään vanhemman seurassa. Vähältä piti -tilanteita on sattunut myös useita lähivuosina ja valitettavasti myös hukkumisia. Tähän kehityssuuntaan on välttämätöntä puuttua monin eri toimin. Rantavalvojien riittävä koulutus, perehdytys ja valmiudet tehtävään on myös välttämätöntä arvioida.

Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliiton tietojen mukaan suomalaisten viimeisen vuoden 2022 tehdyn uimataitotutkimuksen (SUH, Jyväskylän yliopisto ja Opetushallitus yhteistyönä) mukaan valtakunnallisesti kuudesluokkalaisista 55 % on uimataitoisia. Määrä on laskenut selvästi vuodesta 2016, jolloin uimataitoisia kuudesluokkalaisia oli 76 %. Suomessa uimataito määritellään kansalaistaidoksi, joka jokaisen maassamme asuvan tulisi olla mahdollisuus oppia liikkuakseen turvallisesti vesillä ja veden äärellä.

Koronapandemia vaikutti merkittävästi kuudennen luokan oppilaiden uimiseen, sillä oppilaiden ja opettajien mukaan yli puolessa kouluista ei järjestetty uintitunteja koronarajoitusten vuoksi lainkaan. Keskimäärin koulut järjestävät uintitunteja eniten ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille (3,8–4,2 tuntia). Oppilaita innostaa koulun uintitunneille osallistumisessa eniten vapaa-ajalla uimahallissa käyminen (60 %), mikä sekin väheni koronarajoitusten vuoksi. Oppilaat kertoivat uintitunneille osallistumista haittaavan erityisesti epävarmuus omasta kehosta ja epävakavuus riisuutua ja peseytyä muiden edessä. Esiopetus vaikuttaisi tutkimuksen mukaan olevan optimaalista aikaa lasten uimataidon alkeiden opettamisessa, koska kuusivuotiaat ovat valmiita kokeilemaan uusia asioita, he ovat innokkaita opettelemaan ja nauttivat vedessä olemisesta.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaan on määritelty ensimmäisestä vuosiluokasta lähtien uintiin, vedessä liikkumiseen ja vesipelastukseen liittyviä opetussisältöjä. Nämä opetuksen tavoitteet velvoittavat kuntia ja kouluja järjestämään uinninopetusta, mutta uimataitotutkimuksen tulokset

Kirjallinen kysymys KK 236/2025 vp

osoittavat, että koulujen välillä on suurta vaihtelua. Myös AVI-alueiden kesken on selkeitä eroja. Opetushallitus (OPH) on antanut perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, joissa määritellään uimataidon opetus. Perusteet ohjaavat koulujen opetusta. Uimaopetuksen tavoitteena on, että oppilas saavuttaa uimataidon ja osaa pelastaa itsensä ja muita vedestä. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa uimataito on määritelty osana liikunnan opetusta. 3.—6. luokilla tavoitteena on perusuintitaidon saavuttaminen, eli oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan sieltä. 7.—9. luokilla tavoitteena on vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa uida, pelastautua ja pelastaa muita vedestä. Opetushallitus on julkaissut nämä perusteet, jotka ovat pohjana kuntien ja koulujen laatimille opetussuunnitelmille.

Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto suosittelee kuutta opetustuntia jokaisena alakoulun lukuvuonna. Lisäksi se suosittelee vahvasti uinninopetuksen järjestämistä esiopetuksen yhteydessä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten seurataan ja valvotaan kuntien vastuulla olevan uimaopetuksen järjestämistä, sen määrää ja laatua,

onko valtakunnallisesti määritelty tai ollaanko määrittelemässä selkeät koulutusvaatimukset uinnin opettajille ja rantavalvojoille,

miten edistetään uinninopetusta osana koulujen opetussuunnitelman mukaisia liikuntatunteja lasten uimataidon parantamiseksi ja

onko suunniteltu uimaopetuksen aloittamista jo esikouluvaiheessa?

Helsingissä 17.7.2025

Mia Laiho kok